

Semesterbeskrivelse 5. Semester

Semesterets overordnede tema:

Sundhedsfremmende og rehabiliterende sygepleje, sundhedspædagogik og kvalitet i sundhedsvæsenet.

Omfang i ECTS: 30

Teoretiske studier 30 ECTS

Kliniske studier 0 ECTS

Semesterets fagområder:

	Teoretiske studier (30 ECTS)	Kliniske studier (0 ECTS)
Sygepleje	13 ECTS (104 lekt)	
Videnskabsteori og forskningsmetodologi	4 ECTS (32 lekt)	
Epidemiologi	2 ECTS (16 lekt)	
Folkesundhed	3 ECTS (24 lekt)	
Filosofi og etik	3 ECTS (24 lekt)	
Religion	1 ECTS (8 lekt)	
Pædagogik	2 ECTS (16 lekt)	
Sociologi og antropologi	2 ECTS (16 lekt)	

Læringsforløbet indledes med:

Introduktion til semesterets læringsmål, indhold og litteratur.

Introduktion til semesterets eksterne prøve, dens mål og dens kriterier.

Teoretiske studier

Sygepleje

Mål:

Den studerende kan gøre rede for grundbegreber inden for sundhedsfremme og sundhedspædagogik; gøre rede for begreber og metoder inden for rehabilitering og palliation; gøre rede for grundbegreber og principper knyttet til kvalitetsarbejde i sundhedsvæsenet; identificere et sundhedsproblem i befolkningsmæssigt og kulturelt perspektiv; analysere den valgte problemstilling i et sygeplejefagligt og etisk perspektiv; opstille et teoretisk underbygget forslag til sundhedspædagogisk indsats over for en befolkningsgruppe og en identificeret problemstilling, der har relevans i forhold til aktuel sundhedsstrategi; identificere socialt udsatte gruppers behov i forbindelse med misbrug og omsorgssvigt; systematisk søge, vurdere og diskutere forskningsresultater til belysning af en sygeplejefaglig problemstilling; identificere og analysere kvalitetsbrist i sundhedsvæsenet; systematisk søge, vurdere og diskutere evidensbaserede metoder til at styrke kvaliteten på det valgte område; argumentere for en sygeplejefaglig vurdering af en patients eller borgers situation med henblik på at indgå i tværfagligt samarbejde og på tværs af kommunal og regional sundhedssektor.

Indhold:

Sundhedsfremmende og forebyggende sygepleje. Den motiverende samtale.

Misbrug og omsorgssvigt. Tab af livsmod og selvmordsforebyggelse; Den svære samtale.

Rehabiliterende sygepleje; Palliativ sygepleje. Sygepleje i det virtuelle rum. Kvalitet i sundhedsvæsenet. Ethiske aspekter i sygeplejen på professions- og samfundsniveau. Omsorgsfilosofi. Sygeplejefprofessionens udvikling. Interaktionel sygeplejepsaksis.

Omfang: 104 lekt.
Pensum: 910 sider

Sundhedsfremmende og forebyggende sygepleje

Mål:

Den studerende kan gøre rede for grundbegreber inden for sundhedsfremme og forebyggelse
Den studerende kan opnå dybdegående viden om centrale områder indenfor miljø og livsstil, der har betydning for menneskets sundhed, den studerende kan identificere et sundhedsproblem i befolkningsmæssigt og kulturelt perspektiv. Den studerende kan analysere sygeplejefaglige problemstillinger i et sundhedsfremmende og -forebyggende perspektiv, samt mundtligt og skriftligt formidle argumentationen for analysen, der udmunder i interventionsforslag, der tilgodeser de kontekstuelle vilkår for interventionen. Den studerende kan argumentere for en sygeplejefaglig vurdering af en patients eller borgers situation med henblik på at indgå i tværfagligt samarbejde og på tværs af kommunale og regionale sundhedssektorer.

Indhold:

Sundhedsfremmende og forebyggende sygepleje i et nationalt og internationalt perspektiv. Befolkningsundersøgelser. Sundhedspolitiske initiativer og interventioner. Sideløbende undervises i og relateres til faget folkesundhedsvidenskab. Idégenerering og innovation knyttet til udviklingen af sundhedsfremmende og forebyggende sygepleje.

Omfang: 22 lektioner
Pensum: 132 sider

Litteratur:

- Evron, L. (2020): Kap. 3, Sundhedsfremme og forebyggelse. I: Rasmussen, J. & Pedersen, M. (red.). *Folkesundhedsvidenskab og epidemiologi*. 2. udgave. København. Gads Forlag. s. 53-85. (22 s.)
- Mulvad, G. & Aagaard, T. (2020): Familie og velfærd: Mere udvikling – mindre behandling. I: Aagaard, T. & Hounsgaard, L. (red.). *Menneske – Sundhed, samfund og kultur*. Forfatterne & Kliim, Aarhus. S. 25-32. (7 s.)
- Juuso, P. (2020): The connection to nature as an aid to recovery in Circumpolar North. I: Aagaard, T. & Hounsgaard, L. (red.). *Menneske – Sundhed, samfund og kultur*. Forfatterne & Kliim, Aarhus. S. 185-195. (10 s.)
- Berliner, P. & Gestur, H. (2020): Fællesskaber, trivsel og sundhed. I: Aagaard, T. & Hounsgaard, L. (red.). *Menneske – Sundhed, samfund og kultur*. Forfatterne & Kliim, Aarhus. S. 69-86 (17 s.)

- Berliner, Peter (2013): Glæde og styrke – en undersøgelse af værdier hos ældre mennesker i Paamiut. *Psyke og Logos* 2013. nr. 34.
<https://tidsskrift.dk/psyke/article/download/16654/14440/0> (17 s.)
  - Statens Institut for Folkesundhed (2018): Kap. 1. Om HBSC-undersøgelsen, Kap. 4. Sundhed og helbred. Kap. 5. Kost, måltidsvaner og tandsundhed. *HBSC Greenland Data fra Skolebørnsundersøgelsen 2018*. I, Niclasen, Birgit (red.). SIF's Grønlandsskrifter nr. 32, HBSC Greenland Data fra Skolebørnsundersøgelsen 2018.
http://hbscgreenland.org/wp-content/uploads/2019/12/HBSC_Greenland_2018.pdf s. 12-16 + 41-47. + 50-70 (30 s.)
  - Sheik, Nelofar et al. (2011): Changing dietary patterns and body mass index over time in Canadian Inuit communities. I: *International Journal of Circumpolar Health*. 2011, Vol. 70 (5).
<https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.3402/ijch.v70i5.17863> (8 s.)
  - *The Ottawa Charter for Health Promotion*. (1986) WHO. Findes på:
<http://www.who.int/healthpromotion/conferences/previous/ottawa/en/>
- Dansk udgave af Ottawa Chartret:
<http://sund-by-net.dk/wp-content/uploads/images/Ottawa%20charter%2C%20oversat%20til%20dansk.pdf> (7 s.)

Den motiverende samtale

Mål:

At den studerende opnår færdigheder i og anvende samtaleteknikker, der kan fremme patientens motivation i et sundhedsfremmende og forebyggende perspektiv.

Indhold:

Den motiverende samtale

Omfang: 3 lekt.

Pensum: 28 sider

Litteratur:

- Miller, William R. og Rollnick, Stephen (2013): At fremkalde personens egen motivation. I: Miller, William R. og Rollnick, Stephen (red.): *Den motiverende samtale*. 2. udg. 1. oplag. København, Hans Reizels Forlag, s. 205-222 (17 s.)
- Peter, Marianne (2010): Den umotiverede patient findes ikke. I: *Sygeplejersken* 6/2010 s. 50-55 (5 s.) [Den umotiverede patient findes ikke | Sygeplejersken, DSR | Sygeplejersken 2010, nr. 6](#)
- Eksempel på hvordan den motiverede samtale bliver brugt her i Grønland ved *Allorfik*:
https://www.allorfik.gl/Emner/Behandlingstilbud/Behandlingsmetoderne?sc_lang=da

- Finderup, J & Lomborg K (2017): *Hjælp patienten med at træffe beslutninger*. Sygeplejersken. Fag & Forskning 2017; vol. (3). <https://dsr.dk/sygeplejersken/arkiv/ff-nr-2017-3/hjaelp-patienten-med-at-traeffe-beslutninger> (5 s.)
- Jørgensen, Kim (red.) (2017): *Kommunikation – for sundhedsprofessionelle*. 4. udgave, 2. oplag. Gads Forlag. kap. 13, Den forebyggende og motiverende samtale, s. 231-253 (23 s.)

Misbrug og omsorgssvigt

Mål:

At den studerende kan identificere socialt udsatte gruppers behov i forbindelse med misbrug og omsorgssvigt.

Indhold:

Misbrugsproblematikker i samfundet

Omfang: 7 lekt.

Pensum: 80 sider

Litteratur:

- Departementet for Sociale Anliggender og Justitsområdet (2020): *National handlingsplan mod forældres omsorgssvigt af børn 2020-2030 Børn og familier i centrum – et mere sammenhængende børne- og familieområde*. Kap. 4 + Kap. 5 + Kap. 6, s. 17-27
<https://naalakkersuisut.gl/~media/Nanoq/Files/Publications/Familie%20og%20Justits/DK/National%20handlingsplan%20mod%20for%20a6ldres%20omsorgssvigt%20af%20deres%20b%20c3%b8rn.pdf> (12 s.)
- Niclasen, B. & Poulsen, B. (2020): *Rusmidler i en grønlandsk sammenhæng – historie, forebyggelse og behandling*. I: Aagaard, T. & Hounsgaard, L. (red.). *Menneske – Sundhed, samfund og kultur*. Forfatterne & Kliim, Aarhus. S. 235-260. (15 s.)
- Larsen, Christina V. et al. (2019): *Befolkningsundersøgelsen i Grønland 2018*. Kap. 2 Levevilkår og ulighed i sundhed & Kap. 4 Rusmidler og rygning. s. 6-13. og s.22-30 (15 s.)
https://www.sdu.dk/da/sif/rapporter/2019/befolkningsundersoegelsen_i_groenland
- Niklasen, B, Bjerrum, M & Leth, S (2020). *Årsrapport 2019*. Allorfik, Videnscenter om Afhængighed. Nuuk, 2020. s. 26-40 (14 s.)
https://www.allorfik.gl/Emner/Vidensportal/Allorfiks%20rapporter?sc_lang=da

Tab af livsmod og selvmordsforebyggelse

Mål:

At den studerende opnår færdigheder i og anvende samtaleteknikker og vurderingsredskaber i mødet med den selvmordstruede patient.

Indhold:

Den svære samtale. Strategier og indsatser på nationalt og lokalt niveau i forebyggelsen af selvmord.

Omfang: 9 lekt.
Pensum: 92 sider

Litteratur:

- Arnfred, Sidse; Juul Larsen, Kim (2017): Den selvmordstruede patient. I: Simonsen, Erik; Møhl, Bo (red.): *Grundbog i psykiatri*. 2. udgave. Hans Reitzels Forlag, s. 797 – 816, (20 s.)
- Falk, B. (2017): Kap. 9, Den fænomenologisk-eksistentielle samtale. *Kommunikation for sundhedsprofessionelle*. Red: Jørgensen, K. 4. udgave. København, Gads forlag. S. 163-182. (19 s.)
- Flora, J. (2020): "Jeg ved ikke hvorfor han gjorde det. Det skete af sig selv" – Kausalitet og selvmord. I: Aagaard, T. & Hounsgaard, L. (red.). *Menneske – Sundhed, samfund og kultur*. Forfatterne & Kliim, Aarhus. S. 165-182. (17 s.)
- Grundsøe, T. L., & Pedersen, M. L. (2019). *Risk factors observed in health care system 6 months prior completed suicide*. International journal of circumpolar health, 78(1).
https://www.researchgate.net/publication/333084507_Risk_factors_observed_in_health_care_system_6_months_prior_completed_suicide (5 s.)
- Larsen, Christina V. et al. (2019): *Befolkningsundersøgelsen i Grønland 2018. Levevilkår, livsstil og helbred* afsnit: 3. Opvækstvilkår og selvmordstanker, s. 16-21:
https://www.sdu.dk/da/sif/rapporter/2019/befolkningsundersoegelsen_i_groenland (5 s.)
- *National strategi for selvmordsforebyggelse i Grønland 2013-2019*. Departementet for Sundhed og Infrastruktur
https://ina.gl/dvd/EM2013/pdf/media/1020463/pkt25_em2013_national_strategi_til_forebygge_lse_af_selvmord_i_groenland_rg_dk.pdf (14 s.)
- Arnfjord, S. (2020): *Community fokus på psykisk sundhed i Grønland*. Polarfronten, polarforskning i perspektiv. <https://www.polarfronten.dk/psykisk-sundhed-i-groenland/> (3 s.)

Rehabiliterende sygepleje

Mål:

At den studerende opnår viden om de politiske, økonomiske og administrative rammer for rehabiliterende sygepleje. At den studerende kan analysere og vurdere behovet for rehabiliterende sygepleje hos palliative patienter.

Indhold:

Internationale og nationale strategier og indsatser indenfor rehabiliteringsprocessen.

Omfang: 9 lekt.
Pensum: 88 sider

Litteratur:

- Aagaard, Tine (2015): Politiske, økonomiske og administrative rammer for sundhedsområdet. I: *Hverdagsliv med sygdom – Patienters kulturelle perspektiver på sundhedspraksis i Grønland*. INUSSUK nr. 1, 2015. Kapitel 2.

<http://naalakkersuisut.gl/~media/Nanoq/Files/Attached%20Files/Forskning/Inussuk/DK%20og%20ENG/Inussuk%201%202015.pdf> (21 s.)

- Hjortbak, Rose; Bjarne Handberg, Charlotte (2014). Sundhedspolitiske strategier. I: Angel, Sanne; Aadal, Lena (red): *Rehabiliterende sygepleje. Fra begreb til klinisk praksis*. København, Munksgaard, s. 21 – 34 (16 s.)
- Borg, T (2020): Rehabilitering som del af borgerens livsførelse og læring i relationelle og kulturbestemte kontekster. I: Aagaard, T. & Hounsgaard, L. (red.). *Menneske – Sundhed, samfund og kultur*. Forfatterne & Kliim, Aarhus. S. 123-141. (18 s.)
- Vallgård, S. (2013). Kapitel 3, Politiske ideologier og sundhedspolitik. I: Vallgård, S. (red.): *Sundhedspolitik, teorier og analyser*. København, Munksgaard. s. 47-67. (20 s.)

Supplerende litteratur:

[Rehabilitering - Sundhedsstyrelsen](#)

Palliativ sygepleje

Mål:

At den studerende opnår viden om nationale rehabiliterende og palliative indsatser. At den studerende opnår viden om og kan reflektere over det tværsektorielle og tværfaglige samarbejde i forhold til rehabiliterende og palliative indsatser.

Indhold:

Nationale tværsektorielle og tværfaglige indsatser indenfor det palliative felt. Patienters oplevelser af de tilgængelige rehabiliterende og palliative indsatser.

Omfang: 5 lekt.

Pensum: 28 sider

Litteratur:

- Augustussen, Mikaela; Pedersen, Mikael L.; Hounsgaard, Lise m. fl. (2018): *Development of health-related quality of life and symptoms in patients with advanced cancer in Greenland*. Eur J Cancer Care 2018;e12843. <https://doi.org/10.1111/ecc.12843> (7 s.)
- Wilken, U. (2020): *Cancerbehandling i Grønland med udfordringer*. Polarfronten. Polarforskning i perspektiv. Red: Jensen, E, L. <https://www.polarfronten.dk/cancerbehandling-i-groenland/> (2 s.)
- Timm, H, Aagaard, H og Augustussen, M (2019). *Palliation i Grønland, kræftpatienters symptomatologi, patienters og pårørendes og professionelles erfaringer*. REHPA. S. 31-36. [Ehttps://www.rehpa.dk/wp-content/uploads/2019/10/Palliation-i-Gr%C3%B8nland.pdf](https://www.rehpa.dk/wp-content/uploads/2019/10/Palliation-i-Gr%C3%B8nland.pdf) (5 s.)
- Thisted, Lise B. (2014): *Mennesker med kræft*. I: Angel, Sanne; Aadal, Lena (red): *Rehabiliterende sygepleje. Fra begreb til klinisk praksis*. København, Munksgaard, s. 165-172 (8 s.)
- Departement for Sundhed (2015). *Muligheder for rehabiliterende og lindrende (palliativ) indsats til personer med livstruende sygdom*. S. 38-42. <http://www.peqqik.gl/>

/media/Files/Publikationer/Rapporter_og_redegoerelser/2015/Muligheder_palliation_rehabilitering/DK-Muligheder-palliation-og-rehabilitering-2015.pdf?la=da-DK (5 s.)

Sygepleje i det virtuelle rum

Mål:

At den studerende opnår viden om mulighederne for rehabiliterende sygepleje, hvor geografien er udfordrende i forhold til at kunne udøve sygepleje i en direkte relation til patienten.

Indhold:

Rehabiliterende sygepleje der udøves over geografiske afstande. Muligheder for rehabiliterende indsatser ved hjælp af teknologi.

Omfang: 4 lekt.

Pensum: 38 sider

Litteratur:

- Kaysen, L. (2017): E-Sundhedskompetence. I: Fredskild, T & Dalkjær, D (red.). *Velfærdsteknologi i sundhedsvæsenet*. 2. udgave. Gads Forlag. s. 151-167 (16 s.)
- Øgaard, A. (2020): Pædagogiske perspektiver for telemedicin – et praksisfelt i Grønland under udvikling. I: Aagaard, T. & Hounsgaard, L. (red.). *Menneske – Sundhed, samfund og kultur*. Forfatterne & Kliim, Aarhus. S. 311-322. (11 s.)
- Schon, L. (2017): Fra indlagt til udlagt – Telemedicinsk behandling og pleje i eget hjem af kronisk syge patienter med akut forværring. I: Fredskild, T & Dalkjær, D (red.). *Velfærdsteknologi i sundhedsvæsenet*. 2. udgave. Gads Forlag. s. 299-307 (8 s.)

Kvalitet i sundhedsvæsenet

Mål:

At den studerende kan gøre rede for grundbegreber og principper knyttet til kvalitets- og udviklingsarbejde i sundhedsvæsenet, herunder de udfordringer og barrierer der kan opstå.

At den studerende kan vurdere og diskutere forskningsresultater til belysning af en sygeplejefaglig problemstilling; identificere og analysere kvalitetsbrist i sundhedsvæsenet; systematisk søge, vurdere og diskutere evidensbaserede metoder til at styrke kvaliteten.

Indhold:

Dokumentationsstandarder. Kvalitets- og udviklingsarbejde, kvalitetssikring samt evaluering heraf. Evidens. Kliniske retningslinjer. Implementeringsprocesser. Patientforløb.

Omfang: 18 lekt.

Pensum: 160 sider

Obligatoriske studieaktiviteter:

Redegør for grundbegreber og principper knyttet til kvalitetsarbejde, der sikrer evidens og kvalitetsudvikling af den kliniske sygepleje i sundhedsvæsenet.

Metode og tidspunktet for redegørelsen aftales med underviseren.

Litteratur:

- Pedersen, I. et al. (2019): Kvalitetsudvikling. I: Eldrup, D. & Glasscock, T. (red.): *At lede sygepleje – sygeplejerskens virksomhedsområde*. 2. udgave. Gads Forlag, København. s. 269-289. (20 s.)
- Husted, Gitte, Faber, Nicolaj & Rossing, Charlotte (2020): Det lange lys sat på forebyggelse. *Fag & Forskning* 2020; (1): 70-74. Sygeplejefaglige artikler (4 s.).
<https://dsr.dk/sygeplejersken/arkiv/ff-nr-2020-1/det-lange-lys-sat-paa-forebyggelse>
- Færch, J & Bernild, C. (2011): Kvalificering af den kliniske beslutning. *Sygeplejersken* 11/2011. DSR. <https://dsr.dk/sygeplejersken/arkiv/sy-nr-2011-11/kvalificering-af-den-kliniske-beslutning> (6 s.)
- Norlyk, Annelise mfl.: Accelererede operationsforløb – patientens perspektiv. *Sygeplejersken* 8/2010. s. 58-62. <https://dsr.dk/sygeplejersken/arkiv/sy-nr-2010-8/accelererede-operationsforloeb-patientens-perspektiv> (5 s.).
- Schumann, Linda, Tewes, Marianne & Pedersen, Ulrich (2015): Implementering af evidensbaseret praksis – et innovationsprojekt mellem teori og praksis. *Sygeplejersken* 2015; (5): s. 62-63 <https://dsr.dk/sygeplejersken/arkiv/sy-nr-2015-5/implementering-af-evidensbaseret-praksis-et-innovationsprojekt> (2. s.)
- Mainz, Jan (2017): Kapitel 1, Kvalitet på dagsordenen. *Basal kvalitets udvikling*. 1. udgave, 1. oplag. København, Munksgaard Danmark, s. 15-30. (6 s.)
- Mainz, Jan (2017): Kapitel 2, Evidens og kvalitet. *Basal kvalitets udvikling*. 1. udgave, 1. oplag. København, Munksgaard Danmark, s. 31-44 (15 s.)
- Mainz, Jan (2017): Kapitel 3, Kvalitetsbegrebet. *Basal kvalitets udvikling*. 1. udgave, 1. oplag. København, Munksgaard Danmark, s. 45-58 (13 s.)
- Mainz, Jan (2017): Kapitel 4, Patientforløb. *Basal kvalitets udvikling*. 1. udgave, 1. oplag. København, Munksgaard Danmark, s. 59-75 (18 s.)
- Mainz, Jan (2017): Kapitel 6, Kvalitetsmåling. *Basal kvalitets udvikling*. 1. udgave, 1. oplag. København, Munksgaard Danmark, s. 89-119 (20 s.)
- Mainz, Jan (2017): Kapitel 7, Kvalitetsforbedring. *Basal kvalitets udvikling*. 1. udgave, 1. oplag. København, Munksgaard Danmark, s. 121-145 (24 s.)

Link til supplerende litteratur:

[Patientforløb og kvalitet - Sundhedsstyrelsen](#)

[Nationale kliniske retningslinjer \(NKR\) - Sundhedsstyrelsen](#)

Sygeplejevidenskab i forhold til etiske aspekter og dilemmaer på professions- og samfundsniveau

Mål:

At den studerende kan diskutere mulige sygeplejefaglige dilemmaer, der kan opstå mellem aktører på de forskellige niveauer i relation til folkesundhed, sundhedsfremme og sundhedspolitiske og samfundsmæssige vilkår. Den studerende kan reflektere over, analysere og diskutere sygeplejeetiske og mellemmenneskelige etiske dilemmaer.

Indhold:

ICN, SSN, DSR Sygeplejeetiske Råd, Grønlands Sygeplejeetiske råd og Sygeplejeetiske retningslinjer, indførelse i professionsetik i sygeplejen, etiske overvejelser ifm. Dataindsamling samt argumentation og refleksion over etiske principper i kvantitative og kvalitative forskningsundersøgelser.

Omfang: 15 lekt.

Pensum: 150 s.

Obligatoriske studieaktiviteter:

Den studerende søger og fremlægger i løbet af undervisningen viden om, hvilke etiske overvejelser, man bør have i forbindelse med en dataindsamling, der foregår vha. interview, observation eller andre metoder, der direkte kan involvere patienter. Underviser planlægger tidspunktet samt tidsforbruget for udførelsen af den obligatoriske studieaktivitet.

Litteratur:

- Birkler, J. (2009): Kapitel 2: Etik som praksis. I: Birkler, J (red.). *Etisk håndværk*. København, Munksgaard Danmark. s. 26-66 (20 s.)
- Birkler, J. (2009): Kapitel 3: Håndtering af etisk praksis. I: Birkler, J (red.). *Etisk håndværk*. København, Munksgaard Danmark. s. 67-86 (19 s.)
- Egerod, Ingrid m.fl.: En pakkelsesløsning til patienten. *Sygeplejersken* 17/2006, s. 42 – 48.
<https://dsr.dk/sygeplejersken/arkiv/sy-nr-2006-17/en-pakkeloesning-til-patienten-accelererede-operationsforloeb-og> (7 s.)
- Mulvad, G. & Aagaard, T. (2020): Videnskabsetik i sundhedsforskning i et postkolonialt samfund med en lille befolkning. I: Aagaard, T. & Hounsgaard, L. (red.). *Menneske – Sundhed, samfund og kultur*. Forfatterne & Kliim, Aarhus. S. 357-365. (8 s.)
- Munksgaard, Marianne Eilsø og Fjordside, Solveig (2019): *Etiske problemstillinger, dilemmaer og paradokser for sundhedsprofessionelle*. Gads Forlag, kap. 1, s. 21-31, kap. 2 s. 35-47 (24 s.)
- International Council of Nurses (ICN) (2000/2001): ICN's Etiske kodeks for sygeplejersker. København, Dansk sygeplejeråd, s. 1-12
https://dsr.dk/sites/default/files/479/icn_etisk_kodeks_for_sygeplejersker.pdf
- Sygeplejerskernes Samarbejde i Norden. <https://ssn-norden.dk/>

- Sygepleiernes Samarbeid i Norden (SSN) (2003): *Etiske retningslinjer for sygeplejeforskning i Norden*. Oslo https://dsr.dk/sites/default/files/479/ssns_etiske_retningslinjer_0.pdf (19 s.)
- Sygeplejeetisk Råd (2014): *De Sygeplejeetiske Retningslinjer*, København, Dansk Sygeplejeråd, s. 1-12. https://dsr.dk/sites/default/files/479/sygeplejeetiske_retningslinjer_2014.pdf
- Kalaallit Nunaanni Peqqissaanermi Ileqqorissaarnermut Siunnersuisoqatigiit/Sygeplejeetisk Råd i Grønland. *Sygeplejeetiske retningslinjer*. S. 1-7 (7 s.) <http://pk.gl/ser/>

Omsorgsfilosofi, sygeplejefprofessionens udvikling og interaktionel sygeplejepsiksis

Mål:

At den studerende kan analysere, diskutere og argumentere for, hvordan sygeplejefprofessionen udvikler egen praksis ved hjælp af omsorgsfilosofi og interaktionel sygeplejepsiksis som referenceramme i undersøgelser.

Indhold: Sygeplejeteorier som referencerammer.

Omfang: 12 lekt.

Pensum: 100 s.

Litteratur:

- Elgaard Sørensen, E et al. (2017). Sygepleje tilbage til det basale – Fundamentals of Care. Fag & Forskning 2017 DSR; (1): s. 52-57 <https://dsr.dk/sygeplejersken/arkiv/ff-nr-2017-1/sygepleje-tilbage-til-det-basale> (5 s.)
- Kitson, A. (2018). *The Fundamentals of Care Framework as a Point-of-Care Nursing Theory* Nurs Res. mar/Apr 2018;67(2):99-107. doi: 10.1097/NNR.0000000000000271. (8 s.)
- Norlyk, A. et al. (2017). *Sygeplejefagets teorigrundlag som værn mod McDonaldiseringen*. Klinisk Sygepleje. 03/2017, Vol. 31. s. 231-240. [Sygeplejefagets teorigrundlag som værn mod McDonaldisering - Nr 03 - 2017 - Klinisk Sygepleje - Idunn](#) (9 s.)
- Scheel, M (2005). Videnskabelige erkendemåders historiske rødder. I: Scheel, M. (red.). *Interaktionel sygeplejepsiksis*. 4. udgave. København, Munksgaard. s. 23-43. (20 s.)
- Scheel, M (2005). Kommunikations- og handlingsparadigmet i modsætning til bevidsthedsparadigmet. I: Scheel, M. (red.). *Interaktionel sygeplejepsiksis*. 4. udgave. København, Munksgaard. s. 74-97. (23 s.)
- Scheel, M (2005). Sygeplejen i position mellem fundamentalisme og relativisme. I: Scheel, M. (red.). *Interaktionel sygeplejepsiksis*. 4. udgave. København, Munksgaard. s. 98-106. (8 s.)
- Scheel, M (2005). Centrale begreber i den interaktionelle sygeplejepsiksis. I: Scheel, M. (red.). *Interaktionel sygeplejepsiksis*. 4. udgave. København, Munksgaard. s. 167-190. (23 s.)

- Scheel, M (2005). Omsorg og egenomsorg i den interaktionelle sygeplejepraksis. I: Scheel, M. (red.). *Interaktionel sygeplejepraksis*. 4. udgave. København, Munksgaard. s. 245-268. (23 s.)

Videnskabsteori og forskningsmetodologi

Mål:

At den studerende kan forholde sig til forskellige videnskabsteoretiske tilgange til opfattelsen af sundhed og sygdom.

Den studerende kan anvende grundlæggende viden om forskellige videnskabsteoretiske grundpositioner og opnå kundskaber i kvalitative og kvantitative undersøgelsesmetoder. Den studerende kan anvende og søge i sundhedsvidenskabelige databaser med henblik på at indhente artikler.

Indhold:

Forskningsdesigns. Videnskabsteoretiske tilgange. Metodologi. Analysestrategier. Litteratursøgning i sundhedsfaglige databaser.

Omfang: lektioner 32

Pensum: 250 s. (+ min. 2 selvvalgte videnskabelige artikler de studerende selvstændigt finder via litteratursøgning)

Obligatoriske studieaktiviteter:

Den studerende skal vha. en systematisk litteratursøgning finde henholdsvis en kvalitativ og en kvantitativ artikel, som evt. kan benyttes i den eksterne opgave. Der skal udføres en kvalitetsvurdering af artiklernes interne og eksterne validitet. Underviser planlægger tidspunktet samt tidsforbruget for udførelsen af den obligatoriske studieaktivitet.

Litteratur:

- Astrup Nielsen, D., Qvist Hjørnholm, T., Stray Jørgensen, P. 2019. Teori. I: Det gode bachelorprojekt I sundhedsuddannelsernes, s. 133-160 (27s.)
- Astrup Nielsen, D., Qvist Hjørnholm, T., Stray Jørgensen, P. 2019. Kvalitative design. I: Det gode bachelorprojekt I sundhedsuddannelserne, s. 173-179 (6s.)
- Astrup Nielsen, D., Qvist Hjørnholm, T., Stray Jørgensen, P. 2019. Kvalitative dataindsamlingsmetoder. I: Det gode bachelorprojekt I sundhedsuddannelserne, s. 181-235 (54s.)
- Astrup Nielsen, D., Qvist Hjørnholm, T., Stray Jørgensen, P. 2019. Analyse og fortolkning i kvalitative projekter. I: Det gode bachelorprojekt I sundhedsuddannelserne, s. 247-265 (18s.)
- Astrup Nielsen, D., Qvist Hjørnholm, T., Stray Jørgensen, P. 2019. Kvantitative dataindsamlingsmetoder. I: Det gode bachelorprojekt I sundhedsuddannelserne, s. s. 291-316 (25 s.)

- Astrup Nielsen, D., Qvist Hjørnholm, T., Stray Jørgensen, P. 2019. Analyse i kvantitative projekter. I: Det gode bachelorprojekt I sundhedsuddannelserne, s. s. 317-341 (24 s.)
- Astrup Nielsen, D., Qvist Hjørnholm, T., Stray Jørgensen, P. 2019. Litteratur og kilder. I: Det gode bachelorprojekt I sundhedsuddannelserne, s. 87-118 (31 s.)
- Astrup Nielsen, D., Qvist Hjørnholm, T., Stray Jørgensen, P. 2019. Argumentation. I: Det gode bachelorprojekt I sundhedsuddannelserne, s. s. 419-428 (9 s.)
- CASP- tjeklister til artikelvurdering af forskellige studiedesigns:
  - På dansk: <http://www.ouh.dk/wm440061>
  - Den officielle hjemmeside: [Home - CASP - Critical Appraisal Skills Programme \(casp-uk.net\)](http://www.casp-uk.net)
- Sørensen, W. L. (2020): Kap. 10, Opbygning og læsning af forskningsartikler. I: Rasmussen, J. & Pedersen, M. (red.). *Folkesundhedsvidenskab og epidemiologi*. 2. udgave. København. Gads Forlag. s. 237-246. (9 s.)
- Pedersen, M. & Holt, K. (2020): Kap. 11, Kritisk artikellæsning. I: Rasmussen, J. & Pedersen, M. (red.). *Folkesundhedsvidenskab og epidemiologi*. 2. udgave. København. Gads Forlag. s. 247-265. (18 s.)

Supplerende litteratur:

- Buus et al. (2008): Litteratursøgning i praksis, begreber, strategier og modeller. Sygeplejersken nr. 10, 2008, s. (10 s.). <https://dsr.dk/sygeplejersken/arkiv/sy-nr-2008-10/litteratursogning-i-praksis-begreber-strategier-og-modeller>

Epidemiologi og miljømedicin

Mål:

At den studerende kan anvende epidemiologiske grundbegreber i analysen af udbredelse af og årsagerne til befolkningens helbredsmaessige tilstand. Samt at den studerende kan reflektere over epidemiologiske data som grundlag for vurdering af levevilkårs og livsstils betydning for befolknings sundheden. At den studerende kan forbinde miljøfaktorer i menneskets omgivelser med påvirkning af sundhed og velbefindende samt kan nævne samfundets foranstaltninger på miljøområdet i forhold til sygdomsforebyggelse og sundhedsfremme.

Kursusindhold:

Kursusdelen i epidemiologi giver en introduktion til følgende begreber og metoder: Epidemiologiens grundlæggende begreber: Årsager til sygdom, associationsmål, hyppighedsmål, studiedesign, signifikans, bias og confounding samt epidemiologiens anvendelsesområder, herunder forebyggelse af sygdom. Kursusdelen i miljømedicin giver en introduktion til: Miljøfaktorerens påvirkning af mennesket herunder toksikologi, drikke- og spildevand, affald, luftforurening, indeklima og levnedsmidler, risikogrupper. Der er særligt fokus på de arktiske miljøforhold.

Omfang: 16 lekt.

Pensum: 110 s.

Epidemiologi

- Pedersen, M. (2020): Kap. 6, Epidemiologiske analyser. I: Rasmussen, J. & Pedersen, M. (red.). *Folkesundhedsvidenskab og epidemiologi*. 2. udgave. København. Gads Forlag. s. 133-157. (25 s.)
- Schmidt, A. (2020): Kap. 7, Epidemiologiske design. I: Rasmussen, J. & Pedersen, M. (red.). *Folkesundhedsvidenskab og epidemiologi*. 2. udgave. København. Gads Forlag. s. 159-189. (30 s.)
- Schmidt, A. (2020): Kap. 8, Kausalitet og fejlkilder i epidemiologisk forskning. I: Rasmussen, J. & Pedersen, M. (red.). *Folkesundhedsvidenskab og epidemiologi*. 2. udgave. København. Gads Forlag. s. 191-201 (20 s.)

Miljømedicin

- Bank-Nielsen, Long, M. & Bonefeld-Jørgensen, E. (2019). *Pregnant Inuit Women's Exposure to Metals and Association with Fetal Growth Outcomes: ACCEPT 2010–2015*. Greenland Center for Health Research, University of Greenland. *International Journal of Environmental Research and Public Health* 2019. 16, 1171. doi:10.3390/ijerph16071171. *Link til artikel (Hentet d. 10/05/21): [IJERPH | Free Full-Text | Pregnant Inuit Women's Exposure to Metals and Association with Fetal Growth Outcomes: ACCEPT 2010–2015 | HTML \(mdpi.com\)](#)* (21. s)
- AMAP (2019). *Biological Effects of Contaminants on Arctic Wildlife and Fish. Summary for Policy-Makers*. AMAP Assessment 2018: Biological Effects of Contaminants on Arctic Wildlife and Fish. (Hentet d. 10/05/21): [Biological Effects of Contaminants on Arctic Wildlife and Fish. Summary for Policy-Makers | AMAP](#) (8 s.)

Supplerende litteratur

AMAPs hjemmeside: [Arctic Monitoring and Assessment Programme | AMAP](#)

Folkesundhedsvidenskab

Mål:

At den studerende kan nævne og drage parallel mellem internationale og nationale strategier til opretholdelse og forbedring af befolkningsgrubbers sundhedstilstand. At den studerende på baggrund af viden om risikofaktorer, screening og epidemiologiske undersøgelser kan reflektere over sundhedsfremme, sygdomsforebyggelse og folkesundhedsprogrammer i relation til det enkelte menneske, grupper, samfund i et kulturelt perspektiv. At den studerende kan forholde sig til sundhedsfaglige foranstaltningers og handlingers betydning for sundhedsadfærd og ændringer af disse.

Kursusindhold:

Introduktion til internationale og nationale sygdomsforebyggende, sundhedsbevarende og sundhedsfremmende strategier og metoder, herunder Selvstyrets folkesundhedsprogram samt strategier i relation til højrisikointervention, masseintervention og miljøintervention. Metoder til beskrivelse og analyse af befolkningsgrubbers sundhedstilstand samt sundhedsadfærd med særlig vægt på social ulighed i sundhed samt på livsstilsforhold. Kurset fokuserer på temaer i Selvstyrets aktuelle Folkesundhedsprogram.

Omfang: 24 lekt.
Pensum: 210 sider

Obligatorisk studieaktivitet:

Den studerende skal fremlægge en sygeplejefaglig problemstilling, der identificerer et sundhedsproblem i befolkningsmæssigt perspektiv. Problemstillingen skal vurderes i relation til internationale og nationale sygdomsforebyggende, sundhedsbevarende og sundhedsfremmende strategier og interventioner

Litteratur:

- Larsen, C. V. L. et al. (2019): Befolkningsundersøgelsen i Grønland 2018. *Levevilkår, livsstil og helbred* afsnit: 2. Levevilkår og ulighed i sundhed s.6-15 (9 s.)
https://www.sdu.dk/da/sif/rapporter/2019/befolkningsundersoegelsen_i_groenland
- Hansen, H. L. & Noahsen, P (2020): Sundhed og sundhedsvæsen i Grønland i år 2020 I: Aagaard, T. & Hounsgaard, L. (red.). *Menneske – Sundhed, samfund og kultur*. Forfatterne & Kliim, Aarhus. S. 35-48. (13 s.)
- Povlsen, L. (2020): Kap. 1, Sundhed og folkesundhed. I: Rasmussen, J. & Pedersen, M. (red.). *Folkesundhedsvidenskab og epidemiologi*. 2. udgave. København. Gads Forlag. s. 17-31. (14 s.)
- Povlsen, L. (2020): Kap. 2, Folkesundhedsarbejde i et historisk perspektiv. I: Rasmussen, J. & Pedersen, M. (red.). *Folkesundhedsvidenskab og epidemiologi*. 2. udgave. København. Gads Forlag. s. 33-51. (18 s.)
- Rasmussen, J. (2020): Kap. 4, Den demografiske udvikling og dens betydning for folkesundheden. I: Rasmussen, J. & Pedersen, M. (red.). *Folkesundhedsvidenskab og epidemiologi*. 2. udgave. København. Gads Forlag. s. 87-111 (24 s.)
- Pedersen, M. (2020): Kap. 5, Social ulighed i folkesundhed. I: Rasmussen, J. & Pedersen, M. (red.). *Folkesundhedsvidenskab og epidemiologi*. 2. udgave. København. Gads Forlag. s. 115-129. (14 s.)
- FN (2020): Verdensmål, Danmark, Grønland og Færøernes officielle side. *De 17 Verdensmål og Hvad er verdensmålene?* <https://www.verdensmaal.org/maalene> & <https://www.verdensmaal.org/hvad-er-verdensmalene> (ca. 20 s.)
- Bloch, Paul et al (2014). Revitalizing the setting approach – supersettings for sustainable impact in community health promotion. *International Journal of Behavioral Nutrition and Physical Activity* 2014, 11:118. <http://www.ijbnpa.org/content/11/1/118>. (14 s.)
- Styrelsen for Forebyggelse og Sociale forhold (2020). *INUUNERITTA III: Naalakkersuisuts strategi for samarbejdet om det gode børneliv 2020-2030. Pejlemærker*. 28-58 (30 s.)
  - (GL version)
[https://naalakkersuisut.gl/~media/Nanoq/Files/Publications/Familie/GL/Inuuneritta III SEP20 naal KA web.pdf](https://naalakkersuisut.gl/~media/Nanoq/Files/Publications/Familie/GL/Inuuneritta%20III%20SEP20%20naal%20KA%20web.pdf)
  - (DK version)

[Inuuneritta III SEP20 naal DA web FINAL.pdf \(naalakkersuisut.gl\)](#)

- Berliner, P & Trøndheim, T (2017): Unges fortællinger om resiliens i Nanortalik. *Psyke & Logos*, 38(1), 193-216. <https://tidsskrift.dk/psyke/article/view/100089> (13 s.)
- Holen, M. (2018): Kap. 13. Køn, Sundhed og Sygdom. I: Andersen, P. & Timm, H. (red.). *Sundheds sociologi – en grundbog*. 2. udgave. København, Hans Reitzels Forlag. s. 265-279 (19 s.)

Link til supplerende litteratur:

[Screening - Sundhedsstyrelsen](#)

[Ulighed i sundhed - Sundhedsstyrelsen](#)

[\(Microsoft Word - 011016 Samfunds\370konomisk analyse mammografiscreening_1\) \(naalakkersuisut.gl\) evaluering af kraeftplan dk final www 2.pdf \(sdu.dk\)](#)

Pædagogik

Mål:

At den studerende ud fra pædagogiske begreber, teorier og metoder kan planlægge, gennemføre og evaluere oplysning, vejledning og undervisning af såvel grupper af borgere/patienter og lokalsamfund som af kollegaer, samarbejdspartner og studerende.

At den studerende kan indkredse, analysere, diskutere og perspektivere sygeplejefaglige pædagogisk problemstillinger.

Indhold:

Pædagogiske begreber, teorier og metoder. Didaktik, evaluering og sundhedspædagogik. Refleksion som læringsproces.

Omfang: 16 lekt.

Pensum: 125 sider

Obligatorisk studieaktivitet:

Den studerende fremlægger en selvvalgt problemstilling, hvor der anvendes sygeplejefaglige og pædagogiske teorier/begreber til udformningen af en interventionsmulighed. Underviser planlægger tidspunktet samt tidsforbruget for udførelsen af den obligatoriske studieaktivitet.

Litteratur:

- Schnor, Helle (2013): Den uddannede patient. I: Graubæk, Anne-Mette (red.): *Patientologi*. 2. udgave, Gads forlag, s. 207-227 (20 s.)
- Jacobsen, B, C & Baker, V, H (2017). Kap. 12 Fællesbeslutningstagning. I: Jørgensen, K (red.). *Kommunikation for Sundhedsprofessionelle*. 4 udgave. Gads Forlag. København. s. 213-228 (16 s.)
- Simovska, V. (2012): Deltagelse: Et nøglebegreb, princip og strategi inden for sundhedspædagogik og sundhedsfremme. I: Simovska, V. & Jensen, J. M. (red.): *Sundhedspædagogik i sundhedsfremme*. Gads Forlag, s. 85-102 (17 s.)
- Carlson, M. (2012): Sundhedspædagogiske perspektiver på læring og undervisning. I: Simovska, V. & Jensen, J. M. (red.): *Sundhedspædagogik i sundhedsfremme*. Gads Forlag, s. 69-82 (14 s.)

- Dørfler, L. (2012): Egenomsorg – Som begreb og i praksis. I: Simovska, V. & Jensen, J. M. (red.): *Sundhedspædagogik i sundhedsfremme*. Gads Forlag, s. 173-181(8 s.)
- Lavesen, M & Schnor, H. (2012): Sundhedspædagogik i patientuddannelse i Danmark. I: Simovska, V. & Jensen, J. M. (red.): *Sundhedspædagogik i sundhedsfremme*. Gads Forlag, s. 183-196 (13 s.)
- Vedtofte, D. I. (2012): Et kritisk perspektiv på handlekompetence. I: Simovska, V. & Jensen, J. M. (red.): *Sundhedspædagogik i sundhedsfremme*. Gads Forlag, s. 199-210 (11 s.)
- Vedtofte, J. (2020): Patientuddannelse – fra compliance til self efficacy. I: Tejmors, J. W. & Lind, J (red.): *Pædagogik for sundhedsprofessionelle*. 3. udgave, 1. oplag, Gads Forlag, s. 143-152 (9 s.)
- Lehn, S. (2020): Kritisk-analytisk refleksion som pædagogisk metode til udvikling af tværprofessionalitet. I: Tejmors, J. W. & Lind, J (red.): *Pædagogik for sundhedsprofessionelle*. 3. udgave, 1. oplag, Gads Forlag, s. 155-70 (15 s.)
- Hedensted, R. V. (2020): Feedback. I: Tejmors, J. W. & Lind, J (red.): *Pædagogik for sundhedsprofessionelle*. 3. udgave, 1. oplag, Gads Forlag, s. 191-203 (12 s.)

Filosofi og etik

Mål:

At den studerende, på baggrund af viden om filosofiske og etiske grundopfattelser både inden for teoretisk og praktisk filosofi og etik samt reflektere, analysere, diskutere, argumentere og indgå i beslutningstagen i forhold til sygeplejefaglige og mellemmenneskelige etiske dilemmaer.

Indhold:

Teoretisk filosofi, erkendelsesfilosofi, logik og argumentationsteori. Praktisk filosofi relateret til sundheds- og sygeplejeområdet. Centrale etiske grundpositioner og begreber. Sygeplejeetiske retningslinjer anvendt i forhold til konkrete tidsaktuelle problematikker/dilemmaer inden for sundhedsfeltet.

Omfang: 24 lekt.

Pensum: 227 sider

Litteratur:

- Birkler, J. (2003): Filosofi og sygepleje – en introduktion. I: Birkler, J. (red.): *Filosofi og sygepleje*. 1. udgave, Munksgaard Danmark. S. 13-28. (15 s.)
- Birkler, J. (2003): Nærhedsetik. I: Birkler, J. (red.): *Filosofi og sygepleje*. 1. udgave, Munksgaard Danmark. S. 49-57 (8 s.)
- Birkler, J. (2003): Konsekvensetik. I: Birkler, J. (red.): *Filosofi og sygepleje*. 1. udgave, Munksgaard Danmark. S. 101-111. (10 s.)

- Birkler, J. (2003): Pligtetik. I: Birkler, J. (red.): *Filosofi og sygepleje*. 1. udgave, Munksgaard Danmark. S. 153-163. (10 s.)
- Birkler, J. (2003): Dydsetik. I: Birkler, J. (red.): *Filosofi og sygepleje*. 1. udgave, Munksgaard Danmark. S. 197-207. (10 s.)
- Birkler, J. (2003): Synet på det lidende menneske. I: Birkler, J. (red.): *Filosofi og sygepleje*. 1. udgave, Munksgaard Danmark. S. 115-125. (10 s.)
- Birkler, J. (2003): Patientens autonomi: Frihed og ansvarlighed. I: Birkler, J. (red.): *Filosofi og sygepleje*. 1. udgave, Munksgaard Danmark. S. 142-150. (8 s.)
- Birkler, J. (2003): Teoretisk viden og praktisk kundskab. I: Birkler, J. (red.): *Filosofi og sygepleje*. 1. udgave, Munksgaard Danmark. S. 175-186. (9 s.)
- Astrup Nielsen, D., Qvist Hjørnholm, T., Stray Jørgensen, P. 2019. Etik. I: Det gode bachelorprojekt I sundhedsuddannelserne, s. s. 121-131 (10 s.)
- Jensen, Uffe Juul (1995): *Moralsk ansvar og menneskesyn*. Munksgaard Danmark. s. 20- 40.
- Rasmussen, Jens (2012): *Livsanskuelser – filosofi, etik og religion*. København, Nyt Nordisk Forlag Arnold Busck, s. 55-57, 64-70, 71-78. (15 s.)
- Rolighed, Arne (2011): *Sundhedsvæsenets værdier under pres. Udfordringer og dilemmaer*. København, Munksgaard Danmark, s. 15-34. (19 s.)
- Thorgård, Keld (2012): Patientperspektivets epistemologi. I: Martinsen, B. m.fl. (red.): *Patientperspektivet – En kilde til viden*. Munksgaard, s. 31-46 (15 s.)
- Simovska, Venka og Jensen, Jeanette Magne (2012): *Sundhedspædagogik i sundhedsfremme*. Gads Forlag, s. 107-121 (15 s.)
- Brugernes stemmer. I: Brugernes oplevelse af det grønlandske sundhedsvæsen – en pilotundersøgelse: Rasmussen, Jens (2012), s. 26-45 (20 s.) : https://www.sdu.dk/sif/-/media/images/sif/udgivelser/2020/final_dk_rapport_20200513.pdf
- Landstingsforordning nr. 6 af 31. maj 2001 om patienters retstilling: <http://lovgivning.gl/lov?rid={8C9355D7-E4DA-4A94-8DA9-B4F5B76A5D36}>
- Etisk refleksionsmodel: https://dsr.dk/sites/default/files/479/etiskrefleksionisygepleje-web_002.pdf
- Grønlandske sygeplejeetiske retningslinjer: <http://pk.gl/ser/>

Religion

Mål:

At den studerende kan beskrive forskellige religiøse ritualer i forbindelse med fødsel, liv og død.
At den studerende opnår viden og reflektere over eksistentielle menneskelige spørgsmål og problemer i den enkelte patients religiøse opfattelse.

Indhold:

Religionsfilosofi og religion. Religiøse værdier og livsanskuelser. Konkrete anvisninger på varetagelse af religiøse ritualer som f. eks. Nøddåb.

Omfang: 8 lekt.

Pensum: 19 sider

Obligatorisk studieaktivitet:

Den studerende skal under fremlæggelse gøre rede for sygeplejerskens rolle under livets begyndelse og livets afslutning. Herunder redegøre for de religiøse ritualer der er i disse sammenhænge, som sygeplejersken skal have kendskab til og handle på baggrund af for at imødekomme patientens åndelige behov.

Litteratur:

- Jensen, Tim: *Buddhisme I: Religionsguide*. Odense, Syddansk Universitet, Center for Religion https://www.sdu.dk/da/om_sdu/institutter_centre/ih/forskning/forskningsformidling/religionsguiden/buddhisme (Lokaliseret 1. juli 2020)
- Jensen, Tim: *Kristendom I: Religionsguide*. Odense, Syddansk Universitet, Center for Religion https://www.sdu.dk/da/om_sdu/institutter_centre/ih/forskning/forskningsformidling/religionsguiden/kristendom (Lokaliseret 1. juli 2020)
- Rasmussen, J. (2012): Integreringen af patienter fra andre kulturer på hospitalet. I: Rasmussen, J. (red.): *Livsanskuelser – filosofi, etik og religion*. København, Nyt Nordisk Forlag Arnold Busck, s. 136-137 (2. s.) – 153. 17 s.
- Rasmussen, J. (2012): Det muslimske mindretal og deres religion. I: Rasmussen, J. (red.): *Livsanskuelser – filosofi, etik og religion*. København, Nyt Nordisk Forlag Arnold Busck, s. 140-141 (2. s.)
- Rasmussen, J. (2012): Den kristne dåbsbekendelse og islams 5 søjler. I: Rasmussen, J. (red.): *Livsanskuelser – filosofi, etik og religion*. København, Nyt Nordisk Forlag Arnold Busck, s. 142-145 (3. s.)
- Rasmussen, J. (2012): Forskellige forskrifter. I: Rasmussen, J. (red.): *Livsanskuelser – filosofi, etik og religion*. København, Nyt Nordisk Forlag Arnold Busck, s. 146-147 (2 s.)
- Rasmussen, J. (2012): Overgangsritualer. I: Rasmussen, J. (red.): *Livsanskuelser – filosofi, etik og religion*. København, Nyt Nordisk Forlag Arnold Busck, s. 148-151 (3. s.)

- Rasmussen, J. (2012): Sproglige problemer og manglende kendskab til sygehusets rutiner. I: Rasmussen, J. (red.): *Livsanskuelser – filosofi, etik og religion*. København, Nyt Nordisk Forlag Arnold Busck, s. 152-153 (3. s.)
- Rasmussen, J. (2012): Hinduisme blandt tamiler. I: Rasmussen, J. (red.): *Livsanskuelser – filosofi, etik og religion*. København, Nyt Nordisk Forlag Arnold Busck, s. 154-155 (3. s.)

Sociologi og antropologi

Mål:

Målet er at den studerende kan anvende og forholde sig til udvalgte sociologiske teorier og begreber i en sygeplejefaglig, kulturel og samfundsmæssig kontekst. Den studerende skal udvise en kritisk reflekteret, samfundsvidenskabelig forståelse i sygeplejefaglige problemstillinger og kunne relatere det til en samfundsmæssig og kulturel sammenhæng.

Kursusindhold:

Der undervises i sociologiske teorier, begreber og metoder, som er centrale for at kunne forstå og udøve sygepleje i en social, kulturel og samfundsmæssig kontekst. Social struktur og helbred, levevilkår og helbred, befolkningens helbredsforhold i kulturelt, historisk og aktuelt perspektiv. Social ulighed i sundhed, samfundsmæssige udviklingstendenser og ændringer i sygdomsmønstre og dødsårsagsmønstre. Individ, gruppe, stat, kultur og sundhedspolitik vil indgå

Omfang: 16 lekt.

Pensum: 140 sider

Litteratur:

Feltarbejde:

- Carlson, E (2018): Etnografi og deltagende observation. *Videnskabelig teori og metode – fra ide til eksamination*. I: Red; Henricson, M. 2. udgave. Munksgaard, København. S. 219-237 (18 s.)
- Astrup Nielsen, D., Qvist Hjørnholm, T., Stray Jørgensen, P. 2019. Kvalitative dataindsamlingsmetoder. I: Det gode bachelorprojekt I sundhedsuddannelserne. s. 235-246 (11s.)

Sundhedssociologi:

- Timm, H., Tanggaard Andersen P. 2018. Indledning. I: Tanggaard Andersen, P. og Timm, H. (red.) *Sundhedssociologi En grundbog*, s. 11-23. (12s.)
- Kryger Pedersen, I. 2018. Michel Foucault. I: Tanggaard Andersen, P. og Timm, H. (red.) *Sundhedssociologi En grundbog*, s. 29-44. (15s.)
- Larsen, K. 2018. Pierre Bourdieu. Tanggaard Andersen, P. og Timm, H. (red.) *Sundhedssociologi En grundbog*, s. 49-76. (27s.)

- Kristiansen, S., Hviid Jacobsen, M. 2018. Erving Goffman. I: Tanggaard Andersen, P. og Timm, H. (red.) *Sundhedssociologi En grundbog*, 155-171. (16s.)
- Huniche, L., Kristensen, F. 2018. Brugerinddragelse som rationale og styringsform i sundhedspraksis. I: Tanggaard Andersen, P. og Timm, H. (red.) *Sundhedssociologi En grundbog*, 243-260. (17 s.)

Kulturnatten

Obligatorisk studieaktivitet

Deltagelse i Instituttets arrangement på Kulturnatten er obligatorisk. Holdets særskilte aktiviteter, som bl.a. vil være fremvisning af 5. semesters projekt i form af en poster, planlægges sammen med underviser i januar.

Ekstern prøve i 5.semester

Sygeplejeteori, epidemiologi og miljømedicin, folkesundhed, sociologi og antropologi, filosofi, etik og religion, pædagogik og videnskabsteori og forskningsmetodologi

Formål

At den studerende:

- Demonstrere evne til i gruppesamarbejde at behandle et selvvalgt folkesundhedsproblem inden for klinisk sygepleje i forhold til sundhedsfremmende, forebyggende eller rehabiliterende sygepleje
- Kan identificere sygeplejeetiske problemstillinger og argumentere for den sygeplejefaglige relevans
- Demonstrere evne til at analysere og diskutere folkesundhedsproblemer i tværfaglige og tværsektorielle perspektiver i henhold til prøvens fagområder.

Rammer

Den eksterne prøve er en skriftlig gruppeopgave med efterfølgende mundtlig fremlæggelse og eksamination.

I starten af 5. semester introduceres der til prøven, og der etableres grupper på 3 – 5 studerende. Grupperne udarbejder en gruppekontrakt og plan for arbejdsprocessen. Processen understøttes af vejlederen. På baggrund af den skriftlige opgave udarbejdes en poster, der fungerer som udgangspunkt for den mundtlige præsentation.

Vejledning

Der tildeles en vejleder, som skal godkende problemstillingen. Vejlederen er en underviser ved instituttet og fungerer også som eksaminator.

Vejledning aftales efter behov. Hver gruppe har mulighed for 7 lektioners vejledning.

Produktkrav

Den skriftlige opgaves omfang udgør 48.000 – 60.000 anslag svarende til 20 – 25 sider.

Redaktionelle retningslinjer og Ethiske retningslinjer for opgaveskrivning skal følges.

Hver studerendes bidrag til opgaven er på 7200 anslag svarende til 3 sider. I opgaven skal det tydeligt fremgå, hvilke dele den enkelte studerende har udarbejdet.

Resumé på maksimum 1200 tegn er ikke inkluderet i det samlede antal anslag.

Der skal henvises til 700 siders pensumlitteratur og minimum 200 siders selvvalgt litteratur.

Aflevering

Tidspunkt for aflevering og fremlæggelse fremgår af skemaet for undervisning.

Afleveres i WISEflow.

Kriterier for vurdering

Der vil gives en individuel karakter på baggrund af en samlet vurdering af den skriftlige gruppeopgave, posterpræsentationen og den individuelle mundtlige eksamination ud fra prøvens kriterier. Karakteren afgives, når alle gruppens medlemmer er eksamineret.

Bedømmelse: GGS-skala

Ekstern censur

Fremgangsmåde og mål for prøven

Den skriftlige opgave

Resumé:

- Kort gengivelse af projektets hovedpunkter i et resumé på dansk. Resuméet placeres efter indholdsfortegnelsen og tæller ikke med i det samlede antal anslag. Det må max fylde 2400 antal anslag med mellemrum.

Indledning:

- Der redegøres for udvalgte sygeplejefaglige problemstillinger samt deres kontekst ud fra semesterets temaer.
- Der argumenteres for en afgrænsning til en udvalgt sygeplejefaglig problemformulering.

Metode- og teoriafsnit:

- Redegørelse for den videnskabelige tilgang og det valgte forskningsdesign. Filosofiske og etiske overvejelser i forhold til den valgte fremgangsmåde præsenteres.
- Systematisk litteratursøgning. Beskriv, hvor I har søgt litteratur, med hvilke søgekriterier (inklusion og eksklusion) og søgeord. Søgeprofilen vedlægges som bilag.
- Der foretages kvalitetsvurdering af de udvalgte videnskabelige artikler med fx VAKS eller CASP (kvalitetsvurdering vedlægges som bilag).
- Dataindsamlingsmetode. Beskriv den empiri der anvendes i jeres projekt.
- Begrundet valg af teori og begreber der bruges til at analysere og diskutere med.
- Analysestrategien beskrives.

Analyse:

- Afsnittet indeholder en bearbejdning og analyse af undersøgelsens empiri. Analysen gennemføres med henblik på at besvare opgavens problemformulering.

Diskussion:

- Der foretages en metode- og resultatdiskussion. Afsnittet indeholder en kritisk vurdering af metode -, teori-, empirivalg samt en diskussion af resultaterne fra analysen.

Konklusion:

- Konklusionen er en sammenfatning af fundene fra analyse og diskussion. Der gives et samlet svar på problemformuleringen.

Perspektivering:

- Der perspektiveres i forhold til klinisk praksis.

Litteraturliste:

Opgaven skal overholde de redaktionelle krav, der er i forbindelse med opgaveskrivning på sygeplejestudiet på Peqqissaanermik Ilisimatusarfik / Institut for Sygepleje og sundhedsvidenskab.

Den mundtlige eksamination

Den mundtlige eksamination afholdes som først en gruppepræsentation og dernæst en individuel præsentation samt eksamination:

- 10-15 min: Gruppen præsenterer deres poster for eksaminator og censor, 3 min. til hver studerende. Hver studerende præsenterer en del af posteren.
- 20 min: Individuel del fordelt på 5 min oplæg fra studerende og efterfølgende 15 min eksamination.
- 15 min til votering og tilbagemelding til den studerende.